

Deficit a dluh vládních institucí - 2. čtvrtletí 2022

3.10.2022 - Jaroslav Kahoun | Český statistický úřad

Saldo hospodaření sektoru vládních institucí skončilo ve druhém čtvrtletí roku 2022 v nepatrném přebytku odpovídající úrovni 0,03 % HDP. Míra zadlužení sektoru vládních institucí stoupla meziročně o 1,4 p. b. na 44,0 % HDP.

Přebytek hospodaření vládních institucí ve 2. čtvrtletí roku 2022 dosáhl 0,5 mld. Kč, což v meziročním srovnání znamená vylepšení o 40,8 mld. Kč. Hospodaření ústředních vládních institucí i nadále zůstalo ve schodku 69,8 mld. Kč, ale meziročně se vylepšilo o 19,5 mld. Kč. Místní vládní instituce hospodařily s přebytkem 62,9 mld. Kč, které odpovídá meziročnímu zlepšení o 23,1 mld. Kč a hospodaření fondů sociálního zabezpečení skončilo v přebytku 7,3 mld. Kč.

„Hospodaření vládních institucí v druhém čtvrtletí roku 2022 skončilo v nepatrném přebytku ve výši 0,5 mld. Kč. Meziroční míra zadlužení sektoru vládních institucí stoupla o 1,4 procentních bodů a dosáhla výše 44,0 % HDP. Na výsledku hospodaření se podepsalo především zvýšení příjmů z daní,“ uvedla Helena Houžvičková, ředitelka odboru vládních a finančních účtů ČSÚ.

Saldo hospodaření sektoru vládních institucí, 2. čtvrtletí 2020 - 2. čtvrtletí 2022

Období	2.Q 2020	3.Q 2020	4.Q 2020	1.Q 2021	2.Q 2021	3.Q 2021	4.Q 2021	1.Q 2022	2.Q 2022
mld. Kč	-98,4	-43,0	-137,5	-131,3	-40,4	-42,9	-97,0	-71,9	0,5
% HDP	-7,3	-2,9	-9,0	-9,5	-2,6	-2,7	-6,0	-4,7	0,0

Poznámka: Údaje v tabulce nejsou sezónně očištěny, nelze je srovnávat mezičtvrtletně.

Celkové příjmy sektoru vládních institucí stouply meziročně o 11,6 % a dosáhly 44,2 % HDP. Na meziročním růstu příjmů se podílelo zejména zvýšení příjmů z daní z výroby a dovozu, ze sociálních příspěvků a daní z příjmu. Celkové výdaje vládních institucí meziročně vzrostly o 5,2 % a dosáhly 44,1 % HDP. Nejvíce vzrostly sociální dávky a ostatní běžné transfery. Pokles byl zaznamenán především u dotací.

Nominální dluh vládních institucí meziročně stoupl o 310,2 mld. Kč na 2 827,7 mld. Kč. Míra zadlužení sektoru vládních institucí meziročně stoupla z 42,6 % na 44,0 % HDP, změna dluhu činila + 1,4 p. b., přičemž rostoucí nominální HDP přispěl k poklesu zadlužení o - 3,4 p. b. Mezičtvrtletně dluh stoupl o 143,6 mld. Kč, což představuje zvýšení míry zadlužení o 1,2 p. b. Růst nominálního HDP přispěl k poklesu o - 1,1 p. b.

V druhém čtvrtletí 2022 byl nárůst dluhu (143,6 mld. Kč) výrazně vyšší než výsledek hospodaření (0,5 mld. Kč). Vládní instituce si vypůjčily o 143,1 mld. Kč více, než byla jejich potřeba financování, což se projevilo nárůstem hodnoty držených aktiv, zejména vkladů.

Z hlediska jednotlivých komponent dluhu byl meziroční nárůst zaznamenán především u emitovaných cenných papírů (+ 205,3 mld. Kč), které i nadále zůstávají hlavní komponentou dluhu.

Dluh sektoru vládních institucí, 2. čtvrtletí 2020 - 2. čtvrtletí 2022

Saldo hospodaření vládních institucí po očištění o sezónní a kalendářní vlivy skončilo v deficitu 39,3 mld. Kč, který odpovídal 2,3 % HDP. Mezičtvrtletně se saldo hospodaření zlepšilo o 13,3 mld. Kč. Vývoj salda hospodaření vládních institucí očištěného o sezónní a kalendářní vlivy ilustruje následující graf.

Sezónně očištěné saldo hospodaření vládních institucí, 2. čtvrtletí 2020 - 2. čtvrtletí 2022

Poznámky:

Kvantifikace fiskálních ukazatelů je založena na metodice Evropského systému národních účtů (ESA 2010). Uvedené údaje jsou v metodickém souladu s údaji sloužícími pro účely statistiky nadměrného dluhu (EDP, excessive deficit procedure) a pro hodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií.

Přebytek/deficit vládních institucí je výše čistých půjček (+) nebo výpůjček (–) v systému národního účetnictví. Ukazatel vyjadřuje schopnost sektoru v daném období financovat (+) jiné sektory ekonomiky nebo potřebu tohoto sektoru být ostatními sektory financován (–).

Dluh vládních institucí představuje výši konsolidovaných závazků sektoru vládních institucí vyplývající z přijatých vkladů, emitovaných dluhových cenných papírů a přijatých půjček. U cizoměnových dluhových nástrojů zajištěných proti měnovému riziku je ocenění provedeno na bázi smluvního kurzu.

Saldo hospodaření je porovnáno s výší HDP v daném čtvrtletí v běžných cenách. Výše konsolidovaného dluhu vládních institucí je porovnána se součtem posledních čtyř čtvrtletních HDP v běžných cenách. Podrobné údaje v časových řadách o saldu hospodaření a dluhu vládních institucí jsou součástí tabulek Transmisního programu (tabulka 25 a tabulka 28) publikovaných na stránkách ČSÚ v sekci „HDP, Národní účty“. (Sektor vládních institucí). Pokud není uvedeno jinak, data nejsou očištěna o sezónní a kalendářní vlivy. Časová řada sezónně očištěného salda vládních institucí (položka Čisté půjčky/ výpůjčky) Časová řada sezónně očištěných účtů za S.13 .

<https://www.czso.cz/csu/czso/cri/deficit-a-dluh-vladnich-instituci-2-ctvrtleti-2022>